

Зройчиков Д. В., здобувач вищої освіти ступеня доктора філософії
першого року навчання
Науковий керівник – **Киселиця С. В.**, к. філос. н., доцент
Національний університет «Чернігівська політехніка» (м. Чернігів, Україна)

ТЕХНІКА ЯК СОЦІАЛЬНИЙ ФЕНОМЕН: ІСТОРІЯ ТА СУЧАСНІСТЬ

Феномен технізації суспільства виник ще в античності. Відтак і поняття «техніка» бере свій початок від грецького слова «техне», що означає мистецтво, уміння, майстерність, митецьку діяльність. Скоріше за все, малось на увазі – мистецтво виробництва речей, що втілює знання, яке відображає, наслідує природу і виступає як зразок для розуміння мінливого природного буття. В умовах сьогодення зміст поняття «техніка» надзвичайно розширився й ускладнився, тому надати йому адекватне визначення стало складною справою.

Відповідно до вітчизняного філософського енциклопедичного словника терміном «техніка» позначається як система штучних органів діяльності суспільства, що розвивається за допомогою історичного процесу в природному матеріалі трудових функцій, навичок, досвіду і знань шляхом пізнання і використання сил і закономірностей природи [1]. Техніка разом з людьми, які створюють її і приводять у дію, складають частину продуктивних сил суспільства і є показником тих суспільних відносин, які називаються працею, що, в свою чергу, складає матеріальний базис кожної суспільної формації.

Наразі задоволення потреб людини, з її готовністю творити та розкривати себе, набуває все більш реалістичних можливостей. Для розкриття потенціалу людини та забезпечення, як особистих, так і загальнолюдських потреб слугують наукові знання, технічні та технологічні можливості соціуму.

Доступність до новітніх технологій, розширені можливості щодо знаходження та опанування потрібних для творення знань впливає на швидкість отримання певних результатів творчості людини. Результати творчості (заново створені предмети, технології тощо), за наявності корисності, слугують підґрунтям для подальшого розвитку техніки й пришвидшують її розвиток в заданому напрямі.

У процесах творення людство використовує природні елементи, яким задає форму та функціонал нових можливостей, по суті створюючи нові (штучні) та багатофункціональні предмети, що набувають поширення, замінюючи природні з меншою функціональністю. Окрім новизни та зручності використання через свою універсальність та багатофункціональність предмети творення, також набувають поширення як данина моді.

Тож, в сучасному світі техніко-технологічні процеси не можуть не зазнати кардинальних змін. Найсуттєвішою із них є створення штучного інтелекту. Ці системи, наразі, динамічно розвиваються й активно стимулюються різноманітними науковими закладами у світі, а потенціал майбутніх розробок навіть важко уявити. Тому, якщо штучний інтелект зможе отримувати та обробляти той самий масив даних, що і людина, але з більшою швидкістю, а обладнання буде доступним для впровадження, людину неодмінно буде замінено на штучний інтелект.

Тож, можна погодитись із авторами наступного тлумачення перспектив техніко-технологічного освоєння світу: «В епоху господства так называемых высоких технологий в современном глобальном мире концепт «телесность субъекта искусственного интеллекта» может быть продуктивно соотнесён с практическим применением ИИ в виде осмысленного поиска информации в ИНТЕРНЕТ. К примеру, телесностью субъекта ИИ можно считать некий сайт, на котором осуществляется поиск информации (запросы выполняют роль сигналов, раздражителей, ответы – реакций). Такое понимание открывает реальную перспективу для углублённого интегративного проникновения научной мысли в содержание эволюции субъекта ИИ и всевозможные формы его телесности» [2, с. 101], де «ИИ» – у перекладі з російської мови – штучний інтелект.

Стрімкий розвиток технічного прогресу широким спектром впливає й на культуру відносин між технікою та людиною. Якщо на початку розвитку техніка слугувала більшим

чином людині, то наразі ролі в системі «людина – машина – навколишнє середовище» змінилися: людина обслуговує техніку, а в певних галузях діяльності вже не може без неї обходитися та перебувати у навколишньому (штучно створеному) середовищі. Техніка постає помічником людини та водночас може відігравати провідну роль як в соціальному, так і технічному розвитку людства.

Через відсутність чи недостатність належної оцінки з боку влади і громадських організацій різних країн наслідків інтенсивного розвитку високих технологій у ХХІ сторіччі та його впливу на людину й навколишній (природний і соціальний) світ може порушити гомеостаз. Чітко не прописані правила безпекового режиму, актуальні проблеми діалектики співіснування матеріального та ідеального у людському бутті може породжувати сумнівність в перспективності науково-технічного прогресу щодо незворотності змін у природі і можливості подальшого існування людини у природному середовищі.

Дослідження техніко-технологічного розвитку у сучасному постіндустріальному суспільстві є нагальним завданням для технічних та соціальних науковців. Складність і неоднозначність цього феномену та непрогнозованість наслідків взаємодії людини і машини не може не впливати на соціум. Тож, техніка у глобальному світі потребує першочергової уваги людства, ретельного контролю громадськості задля встановлення безпечного та комфортного життя, подальшого існування людини розумної (як біологічного виду) в навколишньому (природному) середовищі.

Список використаних джерел

1. Філософський енциклопедичний словник / Ред. Шинкарук В. І. та інші (2002) Київ : Абрис. 742 с.
2. Хамитов Н. В., Киселица С. В., Деркач О. Л. (2017). Проблема телесности субъекта искусственного интеллекта в контексте теории эволюции естественного и искусственного интеллекта // *Проблеми соціальної роботи: філософія, психологія, соціологія*. Чернігів : ЧНТУ. № 2(10). С. 95-102. URL: http://journals.stu.cn.ua/problemy_sotsialnoyi_roboty/article/view/121155 (дата звернення 10 квітня 2022)

Єрмоленко М. В., здобувач магістерського рівня вищої освіти гр. МБАН-201
Науковий керівник – **Киселица С. В.**, к. філос. н., доцент
Національний університет «Чернігівська політехніка» (м. Чернігів, Україна)

АВАНГАРДНА АРХІТЕКТУРА СУЧАСНОСТІ: МИСТЕЦТВО ЧИ РЕЗУЛЬТАТ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ?

ХХ століття принесло революційні зміни в багато сфер людської діяльності. Зміна парадигм в науці, неймовірне прискорення технічного прогресу, ламання традиційних цінностей і уявлень про світ неминуче відбилися в художній сфері, а також у характері організації доквілля. Відродилося уявлення про архітектуру як простір синтезу мистецтв, де монументальний живопис, скульптура, предметний дизайн стають продовженням спільного проектного задуму [1].

Авангард – це яскравий, зухвалий стиль у живописі, архітектурі, моді, літературі та музиці. Це стало знаком революційних устремлінь молоді ХХ століття. У наш час під авангардом розуміється все, що протистоїть класиці та традиційному мисленню. Авангард став культурно-естетичним викликом, який претендує створення нового мистецтва. Сама назва «авангард» (у перекладі з французької – «що йде попереду» або «передовий загін»), підкреслює сучасність стилю, новизну ідей і прагнення завжди залишатися в моді [2].

Сьогодні найавангарднішим містом Європи вважається Роттердам. Його мешканці щодня мають можливість дивитися на архітектурні творіння, що ширяють у повітрі. А в Музеї Бойманса-ван-Бенінгена зібрано більшість творів авангардного мистецтва. Твори зарубіжних майстрів амстердамської школи перевершують у плані індивідуальності спорудження радянських авторів, проте слід враховувати важкі умови, у яких працювали наші творці. Простота та утилітаризм форм при повній відсутності декору – одна з особливостей цієї стильової течії.

Зокрема, на північному заході Франції в містечку Алансон спроектовано новий оригінальний будинок. Завдяки своїй унікальній авангардній архітектурі об'єкт став